

VENDIM
Nr.11, datë 2.4.2008

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Gjergj Sauli	Anëtar i “ “
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Sokol Berberi	Anëtar i “ “

me sekretare Brunilda Bara, në datë 15.10.2007, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.42/1 Akti që i përket:

KËRKUES: GJYKATA E RRETHIT GJYQËSOR DURRËS.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

KUVENDI I SHQIPËRISË, përfaqësuar nga z.Lulzim Lelçaj, me autorizim.

KËSHILLI I MINISTRAVE, përfaqësuar nga z.Enkelejd Alibeaj, me autorizim.

KËSHILLI I LARTË I DREJTËSISË, përfaqësuar nga z.Selim Kryeziu, me autorizim.

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i nenit 315 të Kodit Penal.

BAZA LIGJORE: Nenet 7, 42 dhe 145 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Durrës pretendon se neni 315 i Kodit Penal është i papajtueshëm me nenet 7, 42/2 dhe 145/1,3 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë për këto arsye:

- neni 315 i Kodit Penal bie ndesh me nenin 145/1, 3 të Kushtetutës, që garanton pavarësinë e gjyqtarëve, të cilët i nënshtrohen vetëm Kushtetutës dhe ligjeve (neni 145/1) dhe që parashikon se çdo ndërhyrje në pavarësinë e gjykatave passjell përgjegjësi ligjore (neni 145/3);

- bazuar në nenin 315 të Kodit Penal, pasi një gjyqtar të jetë shprehur me një vendim përfundimtar, çdokush, në çdo kohë, mund të pretendojë se vendimi është i padrejtë dhe të bëjë kallëzim penal kundër tij/saj. Gjyqtarët do të vireshin nën presionin e kallëzimit penal dhe ndjekjes penale. Kjo situatë mund të cenojë rëndë pavarësinë, paanësinë dhe bindjen e brendshme të gjyqtarit;

- neni 315 i Kodit Penal bie në kundërshtim me të drejtën për një proces të rregullt ligjor (neni 42/2 i Kushtetutës), elemente të të cilit janë “gjykimi i drejtë”, “gjykata e pavarur” dhe “gjykata e paanshme”. Secili prej këtyre elementeve mund të cenohej, meqenëse gjyqtari, për shkak të vendimit përfundimtar të dhënë prej tij, mund të vihet në çdo moment nën presionin e kallëzimit dhe hetimit penal;

- Konventa Europiane e të Drejtave të Njeriut, Deklarata Universale mbi Pavarësinë e Organeve Gjyqësore, Parimet Themelore mbi Pavarësinë e Pushtetit Gjyqësor të OKB-së, i garantojnë gjyqtarit imunitet nga ndjekja penale.

Përfaqësuesit e subjekteve të interesuara, Kuvendit të Republikës së Shqipërisë dhe Këshillit të Ministrave, kërkuar rrëzimin e kërkesës, duke argumentuar pajtueshmërinë me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë të dispozitës ligjore të sipërcituar:

- neni 315 i Kodit Penal është në përputhje me parimet themelore kushtetuese mbi të cilat funksionon legjisllacioni penal dhe ka elementet e mjaftueshme për t’u konsideruar si vepër penale;

- rrezikshmëria shoqërore e kësaj vepre penale është e lartë, pasi cenon parashikime të tilla kushtetuese, si: barazia para ligjit, pavarësia e sistemit të drejtësisë dhe dhënies së saj, të drejtat dhe interesat e ligjshme të individëve, vendimmarrja e mbështetur vetëm në bindjen e brendshme në bazë të ligjit dhe provave;

- parimet e sanksionuara në nenet 7, 42/2 dhe 145/1/3 të Kushtetutës janë komplementare me parimin e përgjegjësisë dhe të llogaridhënies së gjyqtarëve;

- pavarësia dhe paanësia e gjyqtarit nuk ruhen duke eliminuar sistemin e kontrollit, por duke forcuar mekanizmat garantues të ngarkuar të japin vlerësim objektiv;

- gjyqtarët nuk janë kategori që nuk mund të merren në përgjegjësi penale për veprime që kryhen gjatë ushtrimit të detyrës. Mundësia e ndjekjes penale të gjyqtarit parashikohet nga neni 137 i Kushtetutës për anëtarët e Gjykatës së Lartë, gjykatave të apelit dhe gjykatave të rrethit, ndërsa procedura e ndjekjes penale të gjyqtarit kushtetues parashikohet nga neni 126 i Kushtetutës;

- gjyqtarët e zakonshëm nuk kanë imunitet nga përgjegjësia penale për akte të dhëna në ushtrim të detyrës së tyre. Kushtetuta nuk e parashikon këtë dhe është legjislacioni dhe zgjedhja e legjislatorit që përcakton se cila do të jetë përmasa e kësaj përgjegjësie;

- neni 315 nuk cenon nenin 42, pika 2, pasi gjyqtarit i krijohet mundësia të gjykohej sipas të gjitha garancive kushtetuese dhe procedurale. Ndjekja penale ndaj një gjyqtari nuk mund të fillojë pa miratimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë apo Gjykatës Kushtetuese, sipas rastit. Këto organe kanë pavarësi të mjaftueshme për të vlerësuar paraprakisht faktet, provat ose të dhënat mbi besueshmërinë e tyre;

- neni 315 i Kodit Penal duhet të interpretohet kur gjyqtari vendos me bindjen e brendshme në kundërshtim të hapur me ligjin.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, z.Sokol Berberi, përfaqësuesit e subjekteve të interesuara, Kuvendit të Republikës së Shqipërisë dhe Këshillit të Ministrave, që kërkuar rrëzimin e kërkesës, përfaqësuesin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë që u shpreh se ia lë në çmim Gjykatës Kushtetuese, dhe bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Shtetasi P.B., i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës me kërkesë për *“kundërshtimin e vendimit të pushimit të Prokurorisë së Rrethit Gjyqësor Durrës”* lidhur me kallëzimin që ai ka bërë ndaj tre gjyqtarëve të Gjykatës së Apelit Tiranë për kryerjen e veprës penale të *“Dhënies së vendimit të padrejtë”*, parashikuar nga neni 315 i Kodit Penal. Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Durrës, në datë 18.3.2003, ka vendosur pushimin e çështjes penale në ngarkim të tre gjyqtarëve, me arsyetimin se vendimi i Gjykatës është i formës së prerë dhe se nuk ekziston vepra penale.

Me vendimin nr.80, datë 19.3.2007, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Durrës, bazuar në nenin 145/2 të Kushtetutës, ka vendosur të pezullojë gjykimin e çështjes së sjellë nga shtetasi P.B., dhe i ka kërkuar Gjykatës Kushtetuese kontrollin e kushtetutshmërisë së nenit 315 të Kodit Penal. Ajo ka çmuar se: ekziston një lidhje e drejtpërdrejtë ndërmjet nenit 315 të Kodit Penal dhe zgjidhjes së çështjes penale të paraqitur për gjykim; neni 315 i Kodit Penal është i papajtueshëm me nenet 7, 42/2 dhe 145/1, 3 të Kushtetutës.

Këto dispozita të Kushtetutës deklarojnë:

Neni 7: *“Sistemi i qeverisjes në Republikën e Shqipërisë bazohet në ndarjen dhe balancimin ndërmjet pushteteve ligjvënës, ekzekutiv dhe gjyqësor”.*

Neni 42/2: *“Kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe të interesave të tij kushtetues dhe ligjorë, ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj”.*

Neni 145/1: *“Gjyqtarët janë të pavarur dhe u nënshtrohen vetëm Kushtetutës dhe ligjeve”.*

Neni 145/3: *“Ndërhyrja në veprimtarinë e gjykatave ose të gjyqtarëve passjell përgjegjësi sipas ligjit”.*

II

1. Gjykata, përpara se të vlerësojë kushtetutshmërinë e nenit 315 të Kodit Penal, e çmon të nevojshme të shprehet paraprakisht për kuptimin e standardeve kushtetuese për pavarësinë dhe përgjegjësinë e gjyqtarëve dhe të gjykatave.

Analiza e mëposhtme do të ndalet në paraqitjen e normave kushtetuese dhe praktikës së

Gjykatës Kushtetuese (Gjykata), si dhe të Gjykatës Europiane të të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ) lidhur me këto standarde.

2. Sipas nenit 7 të Kushtetutës, sistemi i qeverisjes bazohet në ndarjen dhe balancimin ndërmjet pushteteve. Ky parim do të thotë që ligjvënësi, ekzekutivi dhe gjyqësori, janë të ndarë, efektivisht të pavarur dhe duhet të ketë një balancë midis tyre. Çdo institucion i një pushteti gëzon kompetencën sipas këtij qëllimi. Përmbajtja konkrete e kësaj kompetence varet nga fakti se cilit pushtet i përket ky institucion, nga vendi i tij midis institucioneve të tjera, nga raportet e fuqive të tij me ato të institucioneve të pushtetit shtetëror. Në përputhje me detyrat që u ka ngarkuar Kushtetuta, secili prej tyre është i pajisur me pushtet të mjaftueshëm, gjë që i jep mundësinë të marrë vendime në mënyrë të lirë e të pavarur. Asnjë organ apo institucion tjetër, në përbërje ose jo të një prej tri pushteteve nuk mund të ndërhyjë në trajtimin dhe zgjidhjen e çështjeve që, sipas rastit, do të përbënin objektin qendror të veprimtarisë së organeve apo institucioneve të tjera kushtetuese (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.19, datë 3.5.2007*).

Pushteti gjyqësor, sipas nenit 135 të Kushtetutës, ushtrohet nga Gjykata e Lartë, si dhe nga gjykatat e apelit dhe gjykatat e rrethit. Gjykatat kanë të drejtën ekskluzive për funksionin e dhënies së drejtësisë. Ky funksion i gjykatave përcakton vendin e gjyqësorit në sistemin e institucioneve të pushtetit shtetëror dhe statusin e gjyqtarëve.

3. Në nenin 145/1 parashikohet se: “Gjyqtarët janë të pavarur dhe u nënshtrohen vetëm Kushtetutës dhe ligjeve”. Pavarësia e gjyqtarëve dhe gjykatave është një nga parimet themelore të shtetit demokratik. Roli i gjyqtarit dhe gjykatave në një shtet të tillë është që, ndërsa ushtrojnë funksionin e drejtësisë, ata duhet të sigurojnë zbatimin e normave të shprehura në Kushtetutë, të ligjeve dhe të akteve të tjera ligjore, të garantojnë shtetin e së drejtës dhe të mbrojnë të drejtat dhe liritë e njeriut.

Pavarësia e gjyqtarëve dhe gjykatave nuk është një qëllim në vetvete. Respektimi i këtij parimi është një kusht i nevojshëm për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut. Në paragrafin e dytë të nenit 42 të Kushtetutës parashikohet se: “Kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe të interesave të tij kushtetuese dhe ligjore, ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj”. Në këtë kuptim, kjo pavarësi nuk është një privilegj, por një nga detyrat themelore të gjyqtarëve dhe të gjykatës, që rrjedh nga të drejtat e njeriut për të pasur një arbitër të paanshëm në një konflikt, të garantuar nga Kushtetuta. Garantimi i një standardi të tillë përbën dhe kriterin orientues për të vlerësuar pavarësinë e gjyqtarëve dhe të gjykatave.

4. Parimi i pavarësisë, i deklaruar në disa dispozita të Kushtetutës, kërkon, në radhë të parë, që gjyqtarët dhe gjykatat, ndërsa japin drejtësi, t’u nënshtrohen vetëm Kushtetutës dhe ligjeve. Ata duhet të jenë të paanshëm dhe objektivë në gjykimin e çështjeve (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.19, datë 3.5.2007*).

Pavarësia e gjyqësorit ka dy komponentë realë të saj, që janë: paanshmëria dhe pavarësia e gjyqtarit dhe e gjykatës. Paanshmëria i referohet një qëndrimi subjektiv të gjyqtarit në lidhje me çështjen dhe me palët pjesëmarrëse në të, ndërsa pavarësia, e cila duhet të bazohet në ekzistencën e disa kushteve dhe të garancive objektive, nënkupton jo vetëm një qëndrim të caktuar ndaj ushtrimit të funksionit gjyqësor, por dhe një pozitë ose marrëdhënie në raport me të tjerët, veçanërisht me pushtetin ekzekutiv (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.14, datë 22.5.2006*).

Kushtetuta e ndalon ndërhyrjen në veprimtarinë e gjykatave dhe gjyqtarëve. Në paragrafin e tretë të nenit 145 të saj parashikohet: “Ndërhyrja në veprimtarinë e gjykatave ose të gjyqtarëve passjell përgjegjësi sipas ligjit”. Pavarësia procedurale e gjyqtarit është një kusht i nevojshëm për një shqyrtim të pavarur dhe të paanshëm të çështjes. Kjo normë e Kushtetutës ngarkon institucionet dhe pushtetet e tjera me detyrën kushtetuese që të respektojnë pavarësinë e gjykatave.

Është për t’u theksuar se pavarësia e gjyqtarëve dhe e gjykatave në dhënien e drejtësisë, e garantuar nga Kushtetuta, duhet të mbrohet dhe të mos cenohet nga ligjet dhe aktet e tjera ligjore. Në një shtet demokratik, bazuar në shtetin e së drejtës, ligjvënësi ka të drejtën dhe detyrën të përcaktojë me ligj veprat penale nga të cilat shkaktohet një dëm thelbësor në interesat e personave, të shoqërisë ose të shtetit, ose krijojnë rrezikun se një dëm i tillë do të mund të ndodhë. Për rregullimin e marrëdhënieve të lidhura me përgjegjësinë penale, ligjvënësi gëzon një diskrecion të gjerë. Sidoqoftë, ky diskrecion i ligjvënësit është i kufizuar nga parimet dhe normat e Kushtetutës.

Gjykata është shprehur se Këshilli i Lartë i Drejtësisë ka detyrën për të “qeverisur” gjyqësorin dhe,

sipas neni 147 të Kushtetutës, është organi kushtetues i pozicionuar në majën e piramidës organizative të pushtetit gjyqësor. Për të realizuar vetëqeverisjen e gjyqësorit, Këshilli i Lartë i Drejtësisë përbëhet në shumicën e tij nga gjyqtarë, të cilët, duke ushtruar funksionet e tyre si të tillë, realizojnë lidhjen me korpusin gjyqësor. Frymën e vetëqeverisjes në Këshillin e Lartë të Drejtësisë, kushtetutbërësi e ka përfshirë me qëllimin për ta bërë gjykatën të pavarur nga ndërhyrjet e çdo pushteti tjetër (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.14, datë 22.5.2006*).

5. Statusi ligjor i gjyqtarëve dhe i gjykatave duhet gjithashtu t'i shërbejë garancisë së pavarësisë së tyre. Vlerësimi i sistemit të garancive dhe pavarësia e gjyqtarëve dhe gjykatave janë ngushtësisht të ndërlidhura ndërmjet tyre. Garancitë kushtetuese për statusin e gjyqtarit lidhen me emërimin, paprekshmërinë dhe palëvizshmërinë e tyre nga detyra pa shkaqe të përligjura, me mosndjekjen e tyre penalisht dhe disiplinarisht pa vendim të motivuar të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, si dhe me garancitë financiare (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.11, datë 27.5.2004*).

Bazuar në nenin 137 të Kushtetutës, gjyqtarët mund të ndiqen penalisht vetëm me miratim të Këshillit të Lartë të Drejtësisë (KLD-së). Nëse Këshilli i Lartë i Drejtësisë jep autorizimin për ndjekje penale, atëherë gjyqtarit duhet t'i garantohen të gjitha garancitë procedurale penale, përfshi parimin e prezumimit të pafajësisë, dhe në fund është gjykata që vendos çështjen e përgjegjësisë penale të gjyqtarit.

Gjykata çmon se sistemi i garancive të pavarësisë së gjyqtarëve dhe të gjykatave nuk krijon ndonjë parakusht mbi bazën e të cilit gjyqtari mund t'i shmanget përmbytjes së detyrave të tij në mënyrë të plotë, të shqyrtojë çështjet në një mënyrë të papërshtatshme, të veprojë në mënyrë joetike me personat që marrin pjesë në çështje, të shkelë të drejtat e njeriut dhe dinjitetin etj... Gjyqtarët duhet të mbrojnë nderin dhe prestigjin e detyrës së tyre. Për rrjedhojë, sistemi i vetëqeverisjes së gjyqësorit duhet të sigurojë që gjyqtarët t'i kryejnë detyrat e tyre në mënyrë korrekte, me qëllim që çdo veprim joligjor ose joetik të vlerësohet në mënyrë të përshtatshme.

6. Pavarësia nuk është qëllim në vetvete ose një mënyrë për të siguruar pozicionin profesional të gjyqtarëve për të mirën e tyre, por është një mjet për të arritur qëllimet e një shoqërie të drejtë dhe të përparuar. Për këtë arsye, pavarësia shoqërohet me mjete për të siguruar që gjyqtarët dhe gjyqësori në tërësi të veprojnë në përputhje me parimet dhe interesat legjitime të një shoqërie demokratike.

Gjyqtari betohet se gjatë kryerjes së detyrës do t'i qëndrojë kurdoherë besnik Kushtetutës, ligjeve dhe do të respektojë rregullat e etikës profesionale. Ai duhet të ruajë dinjitetin e tij, duke mos lejuar veprime që komprometojnë profesionin, organet e drejtësisë dhe figurën e tij në shoqëri. Gjyqtari duhet ta shmangë një konflikt të mundshëm interesi që ndikon ose mund të krijojë dyshime për paanshmërinë e tij në dhënien e drejtësisë. Për këtë qëllim, Kushtetuta, në nenin 143 përcakton : "Qenia gjyqtar nuk pajtohet me asnjë veprimtari tjetër shtetërore, politike ose private".

Rrjedhoja më e rëndësishme e parimit të pavarësisë së gjyqtarëve është mospërgjegjësia për vendimet që japin sipas bindjes së tyre, mbështetur në Kushtetutë dhe në ligje. Megjithatë, pasoja e pushtetit dhe besimi që shoqëria i jep gjyqtarëve është e tillë që duhet të ketë disa mënyra për t'i mbajtur gjyqtarët përgjegjës, përfshi edhe largimin nga detyra, në rast të shkeljeve që justifikojnë këtë veprim.

Për shkelje të funksioneve të tyre gjyqtarët mund të mbajnë përgjegjësi disiplinore dhe penale. Bazuar në nenin 147 të Kushtetutës, gjyqtarët shkarkohen nga detyra nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë për kryerjen e një krimi, për paaftësi mendore a fizike, për akte e sjellje që diskreditojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit ose për pamjaftueshmëri profesionale. Sjellja e një gjyqtari lidhur me veprimtarinë e tij, për detyrat e tij funksionale, si dhe për veprimtarinë e tij jashtë detyrës, nuk duhet të krijojë dyshime për pavarësinë dhe paanshmërinë e tij.

Gjykata çmon se në vendimmarrje gjyqtarët duhet të jenë të pavarur dhe të aftë të veprojnë pa ndikim të papërshtatshëm, presione, kërcënime ose ndërhyrje, të drejtpërdrejta ose jo, nga kushdo dhe për çfarëdo arsye. Gjyqtarët duhet të kenë liri të plotë për t'i vendosur rastet me paanësi, në përputhje me ndërgjegjen dhe interpretimin e tyre për faktet dhe në zbatim të normave të së drejtës.

Gjykata është shprehur se pushteti gjyqësor ushtrohet i shkallëzuar sipas parimit të kontrollit të vendimeve gjyqësore të gjykatave më të ulëta nga gjykatat më të larta. Vendimet gjyqësore kontrollohen vetëm nga gjykata më e lartë dhe asnjë organ tjetër nuk mund të vlerësojë ligshmërinë dhe bazueshmërinë e vendimeve gjyqësore, për sa kohë ato nuk janë ndryshuar ose prishur nga një gjykatë më e lartë (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.11, datë 27.5.2004*).

7. Është e nevojshme të theksohet, se parimi i pavarësisë së gjyqtarëve është gjithashtu i sanksionuar në një sërë dokumentesh ndërkombëtare: Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut; Pakti Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike; Konventa Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ); Parimet Bazë për Pavarësinë e Gjyqësorit miratuar nga Asambleja e OKB-së; Rekomandimi për Pavarësinë, Efiçencën dhe rolin e gjyqtarëve miratuar nga Komiteti i Ministrave të Këshillit të Europës; Karta Universale e Gjyqtarit etj... Këto dokumente ndërkombëtare në tërësi identifikojnë parimet bazë të pavarësisë së gjyqësorit, si: gjyqtari duhet të ketë autoritetin për të vendosur për çështjet e lirë nga çdo ndërhyrje; ndarja e pushteteve dhe pavarësia e gjyqësorit të përfshihen në rendin kushtetues; gjykatat dhe gjyqtarët duhet të kenë pavarësi administrative dhe të përfshihen në procesin buxhetor; mbrojtja e gjyqtarëve nga shfuqizimi arbitrar ose rishikimi i vendimeve të tyre duhet të jetë i garantuar; pavarësia ndër-institucionale që është e drejta e gjyqtarëve për të marrë vendime pa ndërhyrje të papërshtatshme nga gjykatat më të larta; etj..

8. Konceptet e pavarësisë dhe të paanësisë së gjyqësorit janë trajtuar nga Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ) në kuadrin e nenit 6 të KEDNJ, i cili përcakton standarde për procesin gjyqësor. Neni 6/1 i KEDNJ parashikon se “çdo person ka të drejtë të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e krijuar me ligj...”.

GJEDNJ është shprehur se vendimet e gjykatave duhet të jenë përfundimtare dhe të detyrueshme, me përjashtim të rasteve kur ato shfuqizohen nga një gjykatë më e lartë, në bazë të parregullsive ose të qenurit të padrejta (*Shih vendimin: Pullar kundër Mbretërisë së Bashkuar*”, datë 10.6.1996). GJEDNJ mbështet qëndrimin se një gjyqtar prezumohet i lirë nga çdo anshmëri dhe e kalon barrën e provës në këtë rast të kundërshtuesi i prezumimit dhe se çdo gjyqtar është i paanshëm, deri sa të provohet e kundërta. Lidhur me paanësinë objektive, GJEDNJ është shprehur në shumë raste se fakti i thjeshtë që gjyqtari ka marrë vendim, në vetvete, nuk mjafton për të mbështetur dyshimet rreth paanësisë së tij. Ajo që ka rëndësi është qëllimi dhe natyra e veprimeve që kryen ai gjatë procesit gjyqësor (*Shih vendimin “Hausschildt kundër Danimarkës”*, datë 24.5.1989; *vendimin: Fey kundër Austrisë*”, datë 24.2.1993, *Vendimin “Gautrin et al kundër Francës”*, datë 20.5. 1998).

III

9. Gjykata, për të vlerësuar kushtetutshmërinë e nenit 315 të Kodit Penal e çmon të nevojshme të analizojë elementet e kësaj vepre penale, duke u mbështetur pikësepari në doktrinën e së drejtës penale. Neni 315 i Kodit Penal parashikon: “Dhënia e një vendimi gjyqësor përfundimtar që dihet se është i padrejtë dënohet me burgim nga tre gjer në dhjetë vjet”. Kodi Penal është miratuar me ligjin nr.7895, datë 27.1.1995.

10. Vepra penale e “Dhënies së një vendimi të padrejtë” përfshihet në kreun IX të Kodit Penal, i cili synon mbrojtjen e parimit të pavarësisë së pushtetit gjyqësor, në radhë të parë, nga vetë përfaqësuesit e sistemit të drejtësisë. Vepra penale kundër drejtësisë janë ato veprime ose mosveprime të kundërligjshme të kryera me faj, që prekin veprimtarinë e rregullt të gjykatës për realizimin e drejtësisë, të organeve që ndihmojnë në realizimin e saj, si dhe të drejtat dhe liritë e qytetarëve të mbrojtura me ligj. Ligjvënësi, me parashikimin e kësaj vepre penale, është nisur nga një qëllim i ligjshëm: mbrojtja e shtetit të së drejtës, e lirive dhe e të drejtave të qytetarëve.

Objekt i kësaj vepre penale janë marrëdhëniet juridike të vendosura me ligj, që sigurojnë realizimin e drejtësisë nga gjykata, si edhe të drejtat dhe liritë e shtetasve, të shoqërive tregtare, institucioneve, organizatave e shoqatave, të mbrojtura me legjislacionin penal nga veprimet ose mosveprimet kriminale.

Nga ana objektive, kjo vepër penale shfaqet me dhënien e një vendimi gjyqësor përfundimtar nga gjykata, që dihet se është i padrejtë. Kuptimi i vendimit përfundimtar është dhënë në Kodin e Procedurës Penale dhe Kodin e Procedurës Civile. Vendimi përfundimtar jepet nga gjykata në përfundim të gjykimit, i cili e zgjidh çështjen në themel (neni 126 i Kodit të Procedurës Civile). Vendimi përfundimtar i gjykatës është sinteza e gjykimit dhe përfaqëson zgjidhjen e çështjes në themel mbi bazën e provave të administruara gjatë shqyrtimit gjyqësor.

Element i anës objektive është edhe që vendimi përfundimtar të jetë i padrejtë.

Gjyqësori, në kryerjen e funksioneve, i nënshtrohet vetëm Kushtetutës dhe ligjeve dhe vendimet gjyqësore duhet të jenë të arsyetuara (neni 142). Kodi i Procedurës Penale lidhur me vendimin penal parashikon se vendimi arsyetohet, ndryshe është i pavlefshëm. Neni 383 i Kodit të Procedurës Penale parashikon elementet që duhet të përmbajë një vendim, ku ndër të tjera parashikon

një parashtrim të përmbledhur të rrethanave të faktit dhe provat mbi të cilat bazohet vendimi, arsyet për të cilat gjykata i quan të papranueshme provat e kundërta, si dhe dispozitivin, duke treguar nenet e zbatuara të ligjit. Kodi i Procedurës Civile parashikon se gjykata e mbështet vendimin e saj vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor. Vendimet duhet të përmbajnë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes.

Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë, pasi duhet qartësuar që pavarësia dhe diskrecioni i gjykatës kanë një kufizim, nënshtrimin ndaj Kushtetutës dhe ligjeve. Ky kufizim qëndron edhe në parashikimin e një sërë kontrollesh të brendshme ndaj një procesi. Vendimi, siç u përmend më sipër, mund të kontrollohet nga një gjykatë më e lartë sipas procedurave përkatëse. Dhe që kjo të jetë e mundur, duhet bërë arsyetimi i vendimit, në të cilin gjyqtari tregon me qartësi faktet dhe ligjin e zbatueshëm, të cilat e kanë çuar në bërjen e një zgjedhjeje ndërmjet disa mundësive. Pra, gjyqtari duhet të shpjegojë arsyet e vendimeve të tij, duke iu referuar fakteve për të cilat është zhvilluar procesi, ligjeve të zbatueshme dhe kërkesave të ndryshme të palëve.

Nisur nga një interpretim *a contrario* me atë të shtjelluar më sipër, që një vendim të jetë i padrejtë në kuptim të nenit 315 të Kodit Penal, ai duhet të jetë marrë në kundërshtim me Kushtetutën dhe ligjet dhe/ose të jetë i pa arsyetuar. Njëkohësisht ky vendim duhet të jetë në kundërshtim me kërkesat specifike të parashikuara në Kodin e Procedurës Civile dhe Kodin e Procedurës Penale.

Subjekt i veprës penale është gjyqtari që jep vendimin gjyqësor përfundimtar.

Gjykata, lidhur me anën subjektive të veprës, çmon se formulimi i dispozitës krijon mundësi për dykuptimësi në interpretimin e saj. Sipas një interpretimi, fraza “dihet që është i padrejtë” nënkupton rastin kur gjyqtari me ndërgjegje dhe paramendim jep një vendim përfundimtar që e di se është i pabazuar dhe i paligjshëm. Sipas një tjetër interpretimi, pavarësisht nga ana subjektive e gjyqtarit, vendimi gjyqësor që “dihet që është i padrejtë”, do të konstatohej mbi bazën e një kriteri objektiv, siç mund të jetë prishja e vendimit nga një gjykatë më e lartë, ndryshimi i një praktike gjyqësore të konsoliduar etj...

11. Bazuar në standardet e trajtuara më sipër, Gjykata vlerëson se testi objektiv i paanshmërisë konsiston në përcaktimin se edhe pa marrë parasysh sjelljen e gjyqtarit, ekzistojnë fakte bindëse të cilat ngjallin dyshime përse i takon paanshësisë së tij. Në këtë rast, organi i akuzës dhe gjykata, kur shqyrtojnë nëse në një çështje të caktuar, ekziston një arsye e ligjshme për të dyshuar se një gjyqtar nuk është i paanshëm, vendimtar mbetet përcaktimi se dyshimi mbi paanshësinë është objektivisht i justifikueshëm. Ana subjektive e paanshmërisë ka të bëjë me bindjen personale të një gjyqtari për një çështje të caktuar, e cila prezumohet derisa të paraqiten prova që dëshmojnë të kundërtën.

12. Gjykata çmon se analiza e ndërgjegjes ose e dijenisë do të lidhej me një analizë të bindjes së brendshme të gjyqtarit e krijuar gjatë procesit vendimmarrës dhe e bërë e ditur me shpalljen e vendimit. Kjo analizë e ndërgjegjes së gjyqtarit do të përbënte një ndërhyrje në vetë thelbin e pavarësisë funksionale të gjyqtarit. Paqartësia në përcaktimin e anës subjektive të veprës krijon mundësi që organi i akuzës të fillojë një çështje penale ndaj gjyqtarit mbi bazën e kallëzimit të palëve, me pretendimin se vendimi dihet që është i padrejtë, pavarësisht se sa kjo mund të provohet objektivisht. Dispozita penale objekt shqyrtimi, nuk shmang mundësinë që gjyqtari të vihet në ndjekje penale vetëm për faktin se ai ka dhënë një vendim sipas bindjes së tij të mbështetur në Kushtetutë dhe në ligje. Hapësira që lejon kjo vepër mund të krijojë një presion të papërshtatshëm ndaj gjyqtarit, çka do të dëmtonte dhënien e drejtësisë dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut.

Gjykata çmon së mundësia e fillimit të ndjekjes penale ndaj një gjyqtari për dhënien e një vendimi përfundimtar, ndërkohë që vendimi mund të shqyrtohet nga një gjykatë më e lartë, krijon një presion të papërshtatshëm mbi këtë të fundit, çka mund të cenojë dhënien e drejtësisë.

13. Siç dhe u analizuan më sipër, standardet kushtetuese të pavarësisë së gjyqësorit përcaktojnë disa elemente të qenësishme, ndër të cilët pavarësia funksionale e organeve dhe institucioneve kushtetuese lidhet ngushtësisht me përmbajtjen e veprimtarisë që këta realizojnë. Duhet ritheksuar se parimi i prezumimit të paanshmërisë së gjyqtarit pasqyron një element të rëndësishëm të shtetit të së drejtës, që do të thotë se vendimet e gjykatave duhet të jenë përfundimtare dhe të detyrueshme, me përjashtim kur shfuqizohen nga një gjykatë më e lartë në bazë të parregullsisë ose të qenurit të padrejta.

Gjykata, siç u përmend edhe më lart, është shprehur se vendimet gjyqësore kontrollohen vetëm nga gjykata më e lartë, dhe asnjë organ tjetër nuk mund të vlerësojë ligjshmërinë dhe

bazueshmërinë e vendimeve gjyqësore, për sa kohë ato nuk janë ndryshuar ose prishur sipas ligjit. Nëse një vendim është objektivisht i pabazuar në ligj dhe fakte, ai mund të rishikohet nga një gjykatë më e lartë ose gjyqtari mund të mbajë përgjegjësi disiplinore sipas procedurave përkatëse. Gjyqtari që jep një vendim gjyqësor për interes ose për shkaqe të dobëta, nuk shmanget nga përgjegjësia penale. Në këtë rast, Kodi Penal parashikon vepra të tjera penale, të cilat mund të kryhen nga një gjyqtar, si p.sh.: “Shpërdorimi i detyrës” (neni 248), “Korrupsioni” (neni 319/a).

Mbështetur në analizën e mësipërme, Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se neni 315 i Kodit Penal është i papajtueshëm me nenet 42 dhe 145 të Kushtetutës.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 131, shkronja “a”; 134, pika 1, shkronja “d”; 145, pika 2, të Kushtetutës, si dhe në nenin 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Shfuqizimin e nenit 315 të Kodit Penal “Dhënia e një vendimi të padrejtë”, si të papajtueshëm me Kushtetutën.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Fehmi Abdiu, Xhezair Zaganjori, Sokol Berberi, Sokol Sadushi, Petrit Plloçi.

Anëtarë kundër: Vladimir Kristo (kryetar), Gjergj Sauli, Kujtim Puto, Kristofor Peçi.

MENDIM PAKICE

Nuk jemi dakord me vendimin e shumicës për këto arsye:

Në kërkesën e bërë nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Durrës për shpalljen si antikushtetues të nenit 315 të Kodit Penal, pretendohet se ky nen është në kundërshtim me nenet 7, 42/2 dhe 145/1, 3 të Kushtetutës.

Neni 315 i Kodit Penal bën fjalë për përgjegjësinë penale të gjyqtarëve, në rastet kur japin vendime përfundimtare të padrejta në mënyrë të qëllimshme. Për t’i dhënë përgjigje kërkesës, para Gjykatës Kushtetuese shtroreshin për zgjidhje këto çështje kryesore:

- A ka përgjegjësi penale gjyqtari për krime të kryera në detyrë ose për shkak të saj?

- Neni 315 është antikushtetues apo është i panevojshëm, meqenëse gjyqtari mund të përgjigjet penalisht njëloj si nëpunësit e tjerë të shtetit për shpërdorim detyre, sipas nenit 248 të Kodit Penal.

- Neni 315 i Kodit Penal është antikushtetues në thelbin e tij apo formulimi është i pasaktë, ose i paplotë dhe mund të krijojë probleme në zbatimin praktik?

- A kërcënohet realisht pavarësia e gjyqtarit nga ekzistenca e kësaj dispozite në Kodin Penal?

Në lidhje me çështjen e parë, ajo ç’ka mund të thuhet pa hezitim është se gjyqtarët, si të gjithë nëpunësit apo shtetasit e tjerë, janë të barabartë para Kushtetutës dhe ligjit dhe përgjigjen njëloj për shkelje të tyre. Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë e pranon përgjegjësinë penale të gjyqtarëve. Në nenin 137 të saj thuhet shprehimisht se gjyqtarët e të gjitha niveleve mund të ndiqen penalisht.

Në nenin 6/1 të Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut thuhet, ndër të tjera, se: “çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme...”. Gjykata Kushtetuese, në vendimin e saj nr.14/2006, shprehet se “...pavarësia e gjyqësorit ka dy komponentë realë të saj, që janë: paanshmëria dhe pavarësia e gjyqtarit (me dallimet përkatëse mes tyre). Paanshmëria i referohet një qëndrimi subjektiv të gjyqtarit në lidhje me çështjen dhe me palët pjesëmarrëse në të, ndërsa pavarësia nënkupton jo vetëm një qëndrim të caktuar ndaj ushtrimit të funksionit gjyqësor, por një pozitë ose marrëdhënie në raport me të tjerët, veçanërisht me pushtetin ekzekutiv, që bazohet në ekzistencën e kushteve dhe garancive objektive...”. Paanshmëria e gjyqtarit në dhënien e drejtësisë dhe, në raport me qëndrimin

ndaj saj, përgjegjësia që gjyqtarët duhet të mbajnë, zë një vend të rëndësishëm dhe në dokumente të organizmave ndërkombëtare, të cilat trajtojnë parimet bazë të pavarësisë së gjyqësorit. Të tilla mund të përmendim: “Parimet bazë të OKB-së për pavarësinë e gjyqësorit”, Rekomandimin nr.R(94)12, datë 13.10.1994 të Komitetit të Ministrave të Këshillit të Europës “Për pavarësinë, efikasitetin dhe rolin e gjyqtarëve”, Kartën e Shoqatës së Gjyqtarëve Europianë etj.. Këto dokumente të rëndësishme ndërkombëtare trajtojnë gjerësisht jo vetëm parimin e pavarësisë së gjyqtarëve, por dhe parimin e paanësisë në kuptim të përgjegjësisë së tyre në vendimmarrje, duke shmangur presionet, mitmarrjen, ndërhyrjet etj... Megjithëse pavarësia dhe përgjegjësia e gjyqtarëve, që buron nga parimi i paanësisë, duken si kontradiktore me njëra-tjetrën, ato në fakt nuk janë gjë tjetër veçse dy anët e së njëjtës medalje. Respekti dhe besimi ndaj drejtësisë, ndaj pushtetit gjyqësor mund të cenohet rëndë si nga ndërhyrjet e pushteteve të tjera, ashtu dhe nga qëndrimet e papërgjegjshme të gjyqtarëve në vendimmarrje, me fjalë të tjera, nga deformimet e qëllimshme të sensit të drejtësisë në zgjidhjen përfundimtare të çështjeve. Patundshmëria e gjyqtarëve në detyrë, një veçori kjo e rëndësishme e pushtetit gjyqësor, në raport me pushtetet e tjera, e bën akoma më evidente jo vetëm nevojën për pavarësi të tyre në dhënien e drejtësisë, por edhe paanësinë e tyre jashtë çdo ndikimi dhe tundimi. Pushteti gjyqësor është krijuar për të mbrojtur të drejtat dhe liritë e qytetarëve dhe pushteti që gjyqtarët kanë në raport me nëpunësit e pushteteve të tjera është shumë i madh. Pasojat që vijnë nga shpërdorimi i këtij pushteti janë të rënda. Komisioni i Venecias, në opinionin e tij nr.246/2003, shprehet, ndër të tjera, se: “...Rrjedhojë më e rëndësishme e parimit të pavarësisë së gjyqësorit është mospërgjegjësia e tyre për vendimet e marra. Megjithatë, pasojat/efektet e pushtetit dhe besimi që shoqëria u jep gjyqtarëve, janë të tillë që duhet të ketë disa mënyra për t’i mbajtur gjyqtarët përgjegjës, përfshi dhe largimin nga detyra në rast të shkeljeve aq të mëdha që justifikojnë këtë veprim... Duhet të dallojmë ndërmjet përgjegjësisë penale, civile dhe disiplinore. **Gjyqtarët, të cilët gjatë detyrës kryejnë atë që në çdo rrethanë do të konsiderohet si krim, nuk mund të pretendojnë imunitet nga procesi i zakonshëm penal. Por, ata duhet të përjashtohen krejtësisht nga përgjegjësia penale për dështime të paqëllimshme në kryerjen e funksioneve të tyre...**”. Edhe Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut, në një sërë vendimesh të saj, shprehet se koncepti i pavarësisë dhe paanësisë objektive janë të lidhur ngushtësisht. Pavarësia nuk është qëllim në vetvete, ose një mënyrë për të siguruar pozicionin profesional të gjyqtarëve për të mirën e tyre, por një mjet për të arritur qëllimet e një shoqërie të drejtë dhe të përparuar. Pavarësisht se dokumentet ndërkombëtare për pavarësinë e gjyqtarëve nuk trajtojnë në mënyrë të posaçme përgjegjësinë penale të gjyqtarëve, por vetëm atë disiplinore, kjo nuk mund të përbëjë shkak për të arritur në përfundimin se gjyqtarët nuk mund të përgjigjen penalisht, me “argumentin” se cenohet pavarësia e tyre. E drejta penale është një kategori e veçantë e së drejtës, për rrjedhojë dhe përgjegjësia penale, subjekte të së cilës mund të jenë pa përjashtim të gjithë shtetasit, përfshirë dhe gjyqtarët, duke respektuar natyrisht kriteret dhe normat që lidhen me imunitetin.

Dispozita e kontestuar si antikushtetuese bën fjalë për **dhënien e një vendimi gjyqësor përfundimtar që dihet se është i padrejtë**. Në këtë formulim të ligjvënësit dallojmë dy elemente thelbësore që do të na ndihmojnë për t’i dhënë përgjigje çështjes së shtruar për zgjidhje. E para, që një person (gjyqtari) të ketë përgjegjësi penale në bazë të nenit 315 të Kodit Penal, duhet të ketë dhënë **një vendim gjyqësor përfundimtar dhe**, e dyta, vendimi duhet **të dihet që është i padrejtë**. Vendimi gjyqësor është përfundimtar kur janë shteruar të gjitha mjetet për kundërshtimin e tij, ose kur ai ka marrë formë të prerë, që do të thotë se ai ose nuk është apeluar apo kundërshtuar me rekurs nga subjektet e interesuara, ose kur pas shterimit të këtyre mjeteve është marrë një vendim, sipas rastit, nga gjykata e apelit apo Gjykata e Lartë. Kushti i dytë, dijenia për dhënien e një vendimi të padrejtë, në kuptimin juridiko-penal, nuk lidhet me vlerësimin profesional që bëjnë gjykatat e niveleve më të larta, aq më pak prokurori, por me qëndrimin subjektiv të gjyqtarit ndaj zgjidhjes në themel të çështjes. Pra, nuk është fjala “...për dështime të paqëllimshme në kryerjen e funksioneve të tyre”, që do të thotë se vendimi mund të jetë pasojë e paaftësisë së gjyqtarit apo e vlerësimit të gabuar të provave dhe rrethanave të tjera të çështjes. Përkundrazi, sipas kësaj dispozite, gjyqtari, në mënyrë të qëllimshme, jep një vendim gjyqësor përfundimtar që ai e di se është i padrejtë. Pikërisht ky qëndrim subjektiv e bën atë (gjyqtarin) përgjegjës penalisht, sipas nenit 315 të Kodit Penal. Në të drejtën penale, që personi të përgjigjet për një vepër penale, para së gjithash duhet të konkurrojnë tri elemente themelore: rrezikshmëria shoqërore e veprës, kundërligjshmëria e saj dhe faji. Këto elemente (bashkë me elementet e tjera që karakterizojnë figurën e një vepre penale) janë të pranishme dhe në ekzistencën e

veprës penale të parashikuar nga neni 315 i Kodit Penal.

Misioni i gjyqtarëve është të japin drejtësi, në mënyrë të pavarur, në përputhje me Kushtetutën dhe ligjet. Çdo qëndrim i kundërt i tyre, pra shkelja e qëllimshme e Kushtetutës dhe ligjeve, nuk ka asgjë të përbashkët me parimin kushtetues të pavarësisë në marrjen e vendimeve.

Çështja e dytë dhe e tretë nuk kanë lidhje me antikushtetutshmërinë ose jo të nenit 315 të Kodit Penal. Vendi apo kreu në të cilin bën pjesë një vepër në Kodin Penal nuk ka të bëjë me kushtetutshmërinë e veprës, por me metodikën që ndjek ligjvënësi në hartimin e Kodit. Pavarësisht se neni 315, në thelbin e vet, ka ngjashmëri të theksuar me elementet e veprës penale të shpërdorimit të detyrës, të parashikuar nga neni 248 i Kodit Penal, veçoria e tij qëndron në një element të posaçëm të kësaj vepre: te subjekti i cili është gjyqtari. Ligjvënësi e ka parë të arsyeshme, me të drejtë, që këtë dispozitë ta përfshijë në një kre të posaçëm të Kodit Penal, kreu IX, të titulluar “Vepra penale kundër drejtësisë”. Nxjerrja e saj si dispozitë më vete në këtë kre, për shkak të subjektit të posaçëm, nuk ka pse ta bëjë normën antikushtetuese. Përkundrazi, ligjvënësi ka dashur t’i japë rëndësi të veçantë pasojave të abuzimit me detyrën nga ana e gjyqtarëve dhe, në këtë kuptim, neni 315 i Kodit Penal, veç të tjerash, ushtron dhe një ndikim pozitiv për të parandaluar dhënien në mënyrë të qëllimshme të vendimeve gjyqësore haptazi të padrejta. Megjithatë qartësia e normës juridike, përderisa ka të bëjë me zbatimin në praktikë të saj, është pjesë e shqyrtimit në gjykimin kushtetues, doktrina e së drejtës penale e ka trajtuar në mënyrë të plotë dhe të qartë kuptimin juridik të kësaj dispozite në të gjitha elementet përbërëse të një vepre penale.

Pas kësaj analize erdhëm te çështja e fundit: a kërcënohet pavarësia e gjyqtarit nga ekzistenca e kësaj dispozite në Kodin Penal? Për t’i dhënë përgjigje, çështja duhet parë si në aspektin formal, ashtu dhe atë substancial. Nga pikëpamja formale juridike, neni 315 i Kodit Penal nuk është gjë tjetër veçse konkretizim i mëtejshëm, në vendin e duhur, i një prej rasteve kur gjyqtarët mund të vihen para përgjegjësisë penale, ndër të tjera edhe për abuzime me detyrën, përgjegjësi e cila parimisht është pranuar dhe në nenin 137 të Kushtetutës. Në aspektin substancial, vetë ekzistenca e një dispozite penale nuk mund të përbëjë aspak një kërcënim për pavarësinë e gjyqtarëve, për shkak se ai është i mbrojtur në mënyrë të posaçme si nga Kushtetuta, ashtu dhe nga ligjet organike me garanci të shumta. Sipas nenit 137 të Kushtetutës, gjyqtarët mund të ndiqen penalisht vetëm me miratim të Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Garancitë janë më të mëdha kur është fjala për të ndjekur penalisht gjyqtarët e Gjykatës së Lartë, për të cilët kërkohet miratimi i Kuvendit dhe për anëtarët e Gjykatës Kushtetuese, për të cilët nevojitet vetë miratimi i kësaj të fundit.

Anëtarë: Vladimir Kristo (kryetar), Kujtim Puto, Gjergj Sauli.